

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 19. rožnika 1909.

Štev. 28.

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

Stara politika zavijanj.

„Naše narodne nasprotnike vodi le zagrizenost in mečejo le pesek v oči, da varajo javnost z izmišljenimi frazami. Te fraze pa že 30 let niso drugega, nego nemških časnikov prežvečena slama, v kateri še vrabci ne gnezdi. Ta slama ne smrdi le resnim politikom, ampak že vrabcem, in vendar jo v akordu polagajo v jasli naučni upravi, ki jo žalibog uživa.“ S temi besedami je poslanec Grafenauer lansko leto v državnem zboru v živo zadel naše narodne nasprotnike. Poslanec Dobernig se tedaj v državnem zboru ni upal pokazati, ker ne bi bil mogel ovreči resničnih besed posl. Grafenauerja. Stiskal je le pesti prav tiho in se razkoračil pred našim poslancem šele v deželni zbornici, kjer se je čutil varnega, ker se v deželnem zboru nemško-nacionalnemu poslancu ni treba bati blamaže; saj je za poslance nemško-nacionalnega kalibra dobra vsaka fraza, ki je le naprejana proti tujemu našemu poslancu.

Poboljšal pa se posl. Dobernig kot politik ni. V „Freie Stimmen“ (št. 65) pogreva zopet v uvodnem članku od tega lista prej že stokrat prežvečane fraze, ki našim nemškim sosedom nikakor ne podajo prave slike našega narodnega položaja, ampak le varajo javnost. Poslanec Dobernig nas je pa to pot čisto presenetil z novo izmišljotino, da koroški Slovenci nimamo kompaktnega ozemlja. Nemškutarje po selih in trgih, ki jih sicer imenuje „deutschfreundliche Slovenen“ (Nemcem prijazne Slovence), če služi to nemško-nacionalnemu političnemu stremljenju, šteje namreč za — nemške naselbine. Ta logika je pa precej šepava!

Sedanje „nemškoslovenske šole so po želji slovenskih kmetov“. Kako se drzne posl. Dobernig kaj takega metati javnosti v obraz? Ali res ne ve, da je že leta 1884 vložilo 40 slovenskih občin na Koroškem — torej takorekoč cela slovenska Koroška — pritožbe zaradi ljudskega šolstva in da zahteva naše ljudstvo leto za letom, dan za dnevom druge šole, ki mu jih le deželni šolski svet ne privošči. „Idealno“ imenuje ta čuden politik razmerje med Slovenci in Nemci na Koroškem. „Kulturno in gospodarsko močnejši nemški sosed svoje pretežnosti nikdar ni zlorabljal, ampak je prizanesel svojstvu Slovencev, ga ni motil v ohranitvi materinega jezika; vedno mu je priskočil na pomoč v stiski in revščini in se je skazal kot njegov resničen deželni brat.“ Kakor bridka ironija, kakor zasmeh se nam zdijo te dejstvu popolnoma nasprotujoče trditve nemško-nacionalnega političnega kolovodje.

Že vrabci po strehah vedo in čivkajo, da nam „nemški bratci ne privoščijo niti trohice narodnih pravic, da nas odrivajo, kjer le mogoče, zasramujejo javno Slovence, ki se še upajo pogovarjati v materinem jeziku, hujskajo proti slovenskim podjetjem, trgovcem, in „hofratski“ kandidat Dobernig se drzne še zatrevati javnosti o „bratovski“ ljubezni koroških Nemcev do Slovencev. Svetujemo možu le, da naj pride na naše slovenske shode in ponovi te trditve pred našimi slovenskimi kmeti, in čutil, ne samo slišal bo odgovor zatiranih trpinov.

„Zato pa je na Koroškem o potrebi narodne avtonomije, ki je morda za Češko primerna, ravno tako malo govora kakor na Tirolskem. Koroško hočemo nerazdruženo!“ Radi verjamemo, da nas hočejo imeti za vedno v krempljih, a nam Slovincem se prav nič ne ljubi, skušati do sodnjega dne nemške dobrote, ki so na nemško-nacionalnem jeziku strd, na našem hrbtu pa batine, ki v bodoče ne bodo prav nič manj trde, nego so bile dosedaj. Saj posl. Dobernig kar v isti sapi oznanja, „da nareja Nemeč v slovenskem Rožu trdna opirališča, da bo mogel od tod naprej **prodirati proti jugu**. Odkar so prevr-

tane Karavanke, je bil tako priden pri delu, da že sme govoriti o mostu z nemškega ozemlja v ozadju do Adrije.“ Vse to menda samo iz ljubezni do nas Slovencev!

V enem stavku zatrjuje vročo ljubezen do Slovencev, v drugem pa že napoveduje boj in se raduje nad nemškim mostom do Adrije, ki naj izrine slovenski živelj in razlasti slovensko zemljo. Res čisto umerjeno po politični morali in maniri koroškega nemškega nacionalizma. Ali nemške nacionalce res ni nič sram, da hočejo avstrijsko javnost stakimi frazami varati in prikriti tako resnični narodni položaj v deželi? Po tej stari poti zavijanj hodijo edino le še nemški nacionalci na Koroškem in si pritiskajo s tem na čelo svoje stranke pečat, da so najbolj nazadnjaška stranka v Avstriji.

Koroške novice.

Sodaliteta ima sestanek v Celovcu v četrtek, dne 23. t. m., v delavski hiši, Kosarnske ulice 30, ob 2. uri popoldne. Poročata č. g. msgr. Podgorc in dr. Cukala.

Mil. g. kn. šk. kancelar Janez Vidovic in njegovi še živi sošolci bodo prihodnjo sredo, dne 23. t. m., praznovali pri Materi Božji v Žrelcu 40-letnico svojega mašništva. Najiskrenejša čestitka!

Novoimenovan župan se je poslovi od mestne občine. Na predlog obč. svetovalca Hadererja bodo obesili v županovi sobi njegovo sliko.

Celovski občinski svet toži č. g. dekana Angererja zaradi motenja posestva, ker je dal sneti zastave, ki jih je dal razobesiti celovski magistrat ob prihodu tržaških nemških pevcev. Zvonik je cerkvena last in vsled tega ima pravico ukazovati le g. dekan, ne pa celovski občinski svet, ki plačuje le moža, ki pazi z zvonika na ogenj. V pogodbi stoji tudi, da se mora paznik pokoriti odredbam cerkvenega predstojništva. Celovski mestni očetje bodo doživeli eno blamažo več.

Podlistek.

Ob akacijah.

Idila. — Domen Otilijev. — (Dalje.)

„O, Peter je tu! Francka! Zakaj pa tako pozno? Kakšen pa si, Peter? Ali si ti bolan ali so moje oči bolne?“

„Oba sva bolna; a jaz na vsem telesu.“

Žgrudil se je na hlod poleg matere in ji položil roko v naročaj.

Milo ga je pogledala in iz bolnih oči so pritekale solze.

Francka je pritekla na prag: „Ali je že prišel? Si ti, Peter? Mati! — —“ Besede so ji zastale in vprašajoče je zrla v Nineta.

Stopila je k bratu in ga prijela za roko: „Kave ti prinesem. Zate sem jo napravila.“

S tihim glasom je dejal: „Ni treba.“

Nine je nesel zaboj v hišo in, ko se je vrnil, je dejal: „Peter, ali bi ne bilo bolje, ako greš v postelj?“

Peter je prikimal.

Oprt na Ninetovo ramo je stopal po stopnicah. Mati je šla vzdihujoč za njima. Položila sta ga v posteljo . . .

Nine je hitro odšel. Pred durmi je zašepetal Francki v uho: „Gospodu župniku povem. Prišel bo . . .“

Odbila je že enajsta ura, a skozi rdeči zavesi Kristininega okna je sevala še dremotna

luč. Tiho je bilo v naravi, le čriček je pel v kratkih odmorih pod oknom ob plotu.

Odprla je okno, da bi čula korake mimo akacij. Noč je bila tiha.

Sedla je spet k skrinji in čitala povest, katero ji je dal Nine.

Prišla je do tja, kjer so bile podčrtane besede: „In njiju sanje so se uresničile.“ Pomenčala je zaspane oči in se zamislila.

Njene misli so odplule v preteklost, v tiste dni, ko je prvič zatlala iskra v srcu. Lepi so bili večeri, polni sanj o srečni bodočnosti, a ne vrnejo se več. Uresničile naj bi se te sanje! A oče? Ne, ne bo se branil, ako ga gospod župnik prepričajo o edini sreči Kristinini. In zase je dejala v srcu: „K njim bom šla in jim povem; saj so tako dobri.“

Pes je zalajal na dvorišču.

„Sedaj prihaja. Dolgo se je mudil. Kaj mora neki biti?“

Črez malo časa je prišel Nine po stopnicah in šel v svojo sobo.

Vstala je od skrinje, odprla vrata in stopila v njegovo sobo.

„Kako, da ne spiš še?“

„Čakala sem te, da poveš.“

Slekel je jopo in jo obesil na klin. Kako in kaj naj ji pove. Vznemirjena bo. In je vprašala spet: „Je prišel zdrav? Pisal je, da je bolan.“

„Bolani je prišel.“

„Hudo?“

„Hudo.“

Prebledeli sta njeni lici. Nine je pripovedoval o povratku in o župnikovem mnenju.

„Gospod župnik pravijo, da je zelo nevarno. A upanja ni vzel še vsega. Zdravnik ve najbolje, kako treba in kaj treba. Jutri se popeljem v mesto po zdravnika. Mati njegova je vsa iz sebe, reva.“

„Lahko noč!“

Vrnila se je spet v svojo sobo. Naslonila je glavo na vzglavje, zastrla z rokama oči in se tiho zajokala . . . Ko je spet privzdignila glavo iznad sklenjenih rok, je uprla pogled v Brezmadežno in zašepetala: „Samo zdravje mu daj . . .“

VII.

„Živel novi župan! Živel Strmšek!“

Klici so se čuli vedno glasneje pred občinsko hišo sredi vasi. Tudi psovke niso izostale.

Joštov Franc je šel s povešeno glavo po cesti ob strani mu še zvestih kmetov. V uho so mu doneli veseli klici, v srce so ga zbadale psovke. Kipelo je v njegovem srcu in v blede poteze se je nabral njegov obraz. Premagoval se je, da je molčal.

„No, sedaj bodo veseli, da imajo župana, ki zna za silo čitati in pisati. Kaj more župan, pomisli Matevž, brez znanja teh dveh stvari? Prav nič. Jaz, na primer, bi gotovo ne vedel, kaj s tem, kaj z onim.“

„Ti seveda ne, a boš videl Strmška. Malo župnik, malo Nine, malo kdo drugi — in bo županil, boš videl.“

Pogrele so Joštovega te besede, ker je vedel, da bo županski urad vendarle v dobrih rokah.

„Kaj misliš, da je tako lepo biti župan, Matevž? So skrbi in pota, veš!“

Celovski občinski svet je podaril „sulfereinu“ 2000 K. Že prej je sklenil dati 10 let zaporedoma poleg letnega daru še izrednih 200 K. Mesto ima že itak dolgove in namerava najeti še 10 milijonov K, čeravno še prejšnjih ni poplačalo.

Celovski mestni očetje postajajo že — otročji. Kakor se razsrdi puran, če vidi rdeč prt, tako se prestrašijo celovski očetje, če zagledajo kje senco slovenskih barv. Občinski svetnik Artnak je v seji občinskega sveta celovškega dne 15. t. m. že vdrugič interpeliral zaradi trobarvnih tablic na sadnem trgu, češ da so podobne slovenskim trobojnicam. Komu bi bilo prišlo kaj takega na misel! Bele tablice so modro obrobljene in imajo v sredi rdeče črke. To naj bi bilo podobno slovenski trikolori? No, možgani „tajčgesint“ Artnaka morajo biti že hudo razgreti, menda samega strahu pred celovškimi Slovenci, o katerih sicer trdijo nacionalci, da jih ni. Zabave nam v Celovcu res ne zmanjka; za to že skrbijo mestni očetje.

Celovski mestni očetje postajajo vedno bolj zagrizeni. Občinski svetnik Artnak, mož slovenske krvi, je prišel dne 15. t. m. v občinsko sejo s predlogom „Freie Stimmen“, da bi bilo treba spoditi s sadnega trga slovenske in laške trgovce s sadjem ter jih nadomestiti z večjim seveda nemškim podjetjem. „Štimce“ seveda jezi, da trgovci s sadjem ne inserirajo v njihovih smrdečih predalih, zato pa hujskajo mestne očete na bojkot. Državni pravdnik, ali ste pozabili na § 302 k. z.?

Sprejem v Marijanišče. Dijaki, ki bi radi prišli v Marijanišče v Celovcu, morajo poslati prošnje na kn. šk. ordinarijat vsaj do 10. julija t. l. in se do tedaj predstaviti osebno pri ravnateljstvu zavoda. Natančnejši pogoji za sprejem izve vsak lahko pri ravnateljstvu zavoda.

Sprejem in izpiti v prvi razred srednjih šol na Koroškem se vrše: Za gimnazijo v Celovcu: 12. in 13. julija ter 16. septembra. Pismeni izpiti se prične vsakokrat ob 9. uri dopoldne, ustmeni pa ob 3. uri popoldne. Oglase sprejema ravnateljstvo 11. in 12. julija, oziroma 15. septembra. V Beljaku: 10. julija in 16. septembra. V St. Pavlu v Labudski dolini: 9. julija in 16. septembra. Za realko v Celovcu: 10. julija in 16. septembra. Za učiteljsko v Celovcu: 16. in 17. julija. Oglasiti se je pisмено ali ustmeno najkasneje do 15. julija.

Koroško tamburaško društvo Riser- gostini pri „Skrjančku“ (pri Vranicarju) Lerchenfeldstrasse veliko **vrtno veselico**. Na sporedu je tamburanje, petje, enospevi, šaljiva pošta, koriandoli, konfeti, serpentine itd. Začetek ob štirih popoldne, vstopnina prosta. K obilni udeležbi pristrčno vabi

Poziv g. posl. Marckhlu. Kakor čitamo v ravnokar doposlanem nam stenografičnem zapisniku državnega zbora v 21. seji XIX. zasedanja z dne 18. majnika t. l., je trdil g. posl. Marckhl med drugim sledeče: „Že enkrat sem imel tukaj priložnost omeniti, da je „Mir“, ki izhaja v Celovcu — to je glasilo slovensko-klerikalne stranke

„Kdo pravi, da ne? Saj ne trdim. Še lažje bo torej Strmškemu, ko mu teh skrbi ne bo treba nositi samo na lastnem ramenu.“

„Matevž! Kdor je vaju, ta lažje nosi. In zakaj bi jih ne nosil ta-le, katerega smo mi volili?“

„Veš, tega pa jaz nisem kriv. Oni tam doli, ki vpijejo sedaj...“

„Pa čemu se prepirati? Kvante —“, je mahnil Joštov z roko.

Šli so spet tiho. Le tupatam je kateri prekinil molk...

Žulkin dom se je belil izza svetlih akacij. Na poti pred vrati je stalo par mladeničev s Strmškovim Ninetom, ki so bili obiskali bolnega tovariša in mu povedali izid volitve.

„Ko bi vsaj čitati smel“, je dejal Košanov Jože. „Liste bi mu nosil.“

„Kako naj revež čita, ko je vendar v največji nevarnosti in je pričakovati najhujšega? Kdaj že bi mu jih jaz prinesel iz društva“, je omenil Nine.

„Čuditi se moram, da ima človek tako neusmiljeno srce, ta Joštov...“

„Vsaj sedaj ga pusti pri miru. Še slišati ne morem več njegovega imena.“

„In njegov sin?“

„No, hvala Bogu, ta se je že odpravil v mesto. Sedaj ne bo več zabavljajl čez društvo“, je pristavil Nine.

„Tudi staremu ne bo več v nadlego“, je dejal Jože.

„Kateremu staremu?“

na Koroškem — v nekem članku objavil vest, da se je obrnil na stranko velikosrbski odbor s prošnjo, da se naj tudi pridruži temu toku, kateri namisek je iz verskih in patriotskih vzrokov odklonila.“ Pozivljamo gosp. poslanca Marckhla, da nam dokaže, kdaj in v katerem članku je „Mir“ to objavil, sicer mu bomo drugače posvetili. Pričakujemo odgovora.

Slovensko delavsko društvo v Celovcu se iskreno zahvaljuje blagi dobrotnici, gosp. Ani Činkovic za velikodušni dar. V imenu odbora **Aleš Fritz, tajnik „Slov. del. društva“.**

Razpisana je služba šolskega vodje na dvo-razrednici v Podgorju. Znanje slovenščine se zahteva.

Nečuvne razmere pri južni železnici. Iz Podjune smo prejeli sledeči dopis: Ko smo se fantje dne 1. junija vozili od velike slavnosti „Marijinih družb“ na Brezju, smo zahtevali v Celovcu vozne listke do Pliberka slovensko, pa jih nismo dobili; dotični uradnik nas je povrh še ozmerjal. Kako samooblastno se vedejo sprevodniki pri južni železnici, smo to pot tudi izkusili. Eden izmed sotovarišev je kupil vozne listke zase in tri tovariše, a je v gneči ljudstva izgubil svoj listek, kar je zapazil šele v vagonu. Ko hoče po drugega, je vlak začel že odhajati. Povedal je takoj nezgodo sprevodniku, a ta se je glasno obregnil nanj. Pri pregledovanju listkov potem terjaja pa z vso surovostjo od dotičnega voznika listek. Pri pregledovanju listkov je začel sprevodnik kričati: „7 K Strafe, du hast keine Karte gehabt!“ Med vožnjo ga je prišel še trikrat za list terjat, ga je zaskramoval z „Windscher“ in zahteval kazen 7 K(!), dasi je fant rekel, da plača kazen v Pliberku postajenačelniku. Sprevodnik je posvetil temu toliko skrbi in časa, da ni odprl v Rekarjivasi vrat, da bi izstopili popotniki. Vsled tega niso mogli izstopiti štirje starejši ljudje in so bili ti prisiljeni, peljati se do Sinčevasi. Stara ženska se je jokala, češ kako bo ponoči prišla nazaj v Rekarjovas. Neki mož se je hudoval nad sprevodnikom, a ta je odgovoril na kratko: „Macht nichts“. Kajne, lepe razmere? Takšnih surovosti so sposobni samo uslužbenci pri južni železnici. Sploh ne vemo, kako se je mogla na celovškem kolodvoru tako ugnezdit med uradništvo nemško-nacionalna strast; saj smo vendar še do najnovejšega časa vedno v slovenskem jeziku dobivali vozne listke. Tem škandaloznim razmeram naj bi južna železnica vendar enkrat že storila konec.

Popravek v Pristou popravkarja posljal na svetla vse, kar komu ni ljubo. Tokrat pa je opremil svoj popravek s sledečim ljubavnim dostavkom: „Zdržujem se za zdaj drugih popravkov, ker bi bili predolgi. Vržite le ta popravek k onim drugim v koš, državni pravdnik bo že skrbel za to, da koš ne bode prepoln in Vaša prevzetnost ne bode škode naredila.“ Glejte, g. Pristou, kako Vas ubogamo! Najbrž ste sami prepričani, da se popravkov delati še niste naučili, zato pa roma tudi ta slednji Vaš popravek — v koš, odkoder ga tudi državni pravdnik ne bo priklical nazaj, kakor tudi prejšnjih ni. Da boste znali vsaj nekoliko popravljati, Vas poučimo zaenkrat

„Joštovemu. Ali ne veš, Nine, da se ne moreta videti oče in sin? Vedno sta se pripravala to poletje, da se je v noči čulo na naš skedenj, kjer sem spal. Posebno pa predvčeranjem, ko je Mirko odhajal. Zahteval je menda preveč denarja; kajti stari se je jezil, da mu je sin samo za škodo pri hiši. Tudi radi nekega lista sta se pripravala. „Ob dobro ime si me spravil, ob čast, ob premoženje, ob vse. Poglej, kaj si napravil z onimi vrsticami v listu! Z župnikom sem sprt, vaščani se obračajo od mene, pogledaj Žulkinega Petra, — tvoji sadovi! Da sem te poslušal, tvojo učenost! Šala, praviš, šala! Poberi se in ne pridi mi več pred oči!“ Zaloputnila so vrata in zaslišal sem Mirkov glas: „Županov sin morda ne bom več, a bogatinov morda še. Na svidenje, oče!“ Potem je odšel. Videl sem ga, kako je šel pevajoč po stezi v dolino.“

„Čudno! Ne morem razumeti, da bi sin blatil očeta v listih. Ne verjamem!“ Nine je zmajal z glavo.

„Kakor sem slišal, tako sem prodal“, je dejal Jože.

„Sicer pa, saj ga je oče v vsem ubogal. Sam je kriv. Kako pa, da je šele sedaj spoznal svojega sina?“

„Tega pa že ne vem.“

„Glej ga, tam prihaja! Pa presneto potrti gredo.“ Povlekel je Betin Tonca Nineta za rokav in pokazal z roko.

„Koga? A župana! Glej ga, glej ga!“ Joštov je šel s povešenimi očmi in brez govora med kmeti.

„Živel Strmšek!“ je zaklical Jože.

samo, da morate prihodnjič popravke pošiljati na uredništvo, ne pa na upravništvo našega lista.

Pred celovško poroto se je vršila dne 15. in 16. t. m. tožba državnostajniškega tajnika Gasserja v Gorici protilaškemu uredniku Jan. Comely, ki je dolžil Gasserja v svojem listu, da je predčasno odprl volilne akte in jih je popravljajl. Kako so nastali na glasovni poli popravki, se ni moglo dokazati. Comely je bil zaradi prestopka žaljenja časti obsojen na mesec dni zapora in poravnava sodnih stroškov.

Kapla v Rožu. (Stoletnica požara.) Dne 8. rožnika 1809 je pogorela skoraj cela naša vas; vnele so se saje v dimniku pri Krajovcu, in ker je pihal močen jug in je suša trajala že dalje časa, je bila kmalu skoraj cela vas v ognju; pogorelo je 12 hiš z gospodarskimi poslopji; le spodnji del Kaple je ostal. Tudi cerkev so rešili; pogorela pa je deloma streha na zidu pokopališča okoli cerkve in vsa župnijska poslopja, v župnišču več matičnih knjig in starih listin, kakor pripoveduje spominska knjiga. Pripoveduje tudi, da so hoteli sliko sv. Zenona s „cepinom“ iztrgati iz velikega oltarja, da bi jo rešili; ker je bila slika z okvirjem k oltarju močno pritrjena, je niso mogli odtrgati, in tedaj je zaklel delavec: „E h... , če nočeš proč, pa se sam obvaruj.“ Leta 1898. so popravljali veliki oltar in so res našli v okvirju močne sledove „cepina“. Mož je pač bil navajen kletvic, kakor neki rajni kmet v reberški župniji, kateri je pripovedoval, da so mlatili deteljo s temi besedami: „Tri dni smo beštijo mlatili, pa smo komaj pol škaflca kanalije naveli.“ Kletev pač odganja božji blagoslov.

Malošče. Slovenske vžigalice prodaja tukajšnji trgovec g. Lipej Poglič. Slovenci, sezite po njih! V Mlinarjah, Dičejvasi in Teharčah jih še nimamo; kdaj jih dobimo?

Sv. Višarje. Orožniki so dognali, da je fant, ki je igral tukaj bogoslovca, navaden delavec iz Pliberka po imenu Franc Filip.

St. Jurij na Vinogradih. (Poprava cerkve.) Po dolgem trudu in prošnjah sem in tje se je vendar vsled dobrih src raznih dobrotnikov ter vlade in dežele nabrala tolika svota, da se bo skoraj da razpadla podružna cerkev sv. Lamberta in Marka lahko dostojno popravila. Bilo bi res škoda, ako bi krasno ležeča cerkva, zgodovinski spomenik iz davne preteklosti, razpadla. Le čvrsto na delo, da iz razvalin vzklije novo življenje.

Dobrlavas. (Prirejajmo mladeniške shode!) Velika je naloga, ki si jo je postavila naša diča slov. kršč. soc. zveza, visoki, plemeniti njeni cilji. V dosego teh pa je treba neumornega, pogumnega in požrtvovalnega dela. Delo, pričeto z vseskozi plemenitim namenom, delo, ki so se ga polotile neštevilne, mlade, čile moči, mora imeti uspeh! Nujno pa je treba, da v naših društvih zaveje čil duh, duh, ki omlaja in prenavlja. Naša „zveza“ že šteje 25 društev! To število je častno za naš začetek; skrbeti pa je treba, da vsa ta društva res delajo! S posameznimi društvimi shodi se ne doseže zaželjenega uspeha; raznih društev funkcionarji mi bodo pritrtili. Večkrat se zgodi, da društvo, ki hoče prirediti shod, berači in prosjači za govorn-

Joštov je dvignil oči in prebledel. Videl je, kako je dregnil Nine v Jožeta, da naj molči.

„Molčaj bi ti, Jože, pa domov se spravi. Dovolj dela je, veš!“

„Tudi vi, oče, bi lahko ostali doma, ko niste vendar ničesar opravili. Praznik je danes za nas.“

„Ej, oče župan, — seveda bivši župan —, gori k Žulkinemu Petru pojdite! Bolnika obiskovati je telesno delo usmiljenja“, je klical glasno Betin Tonca.

Joštovega so zbudle te besede. Hitreje je vbral pot pod noge.

„Glejte ga, kako hiti“, je kazal Jože za njim.

„Molči, Jože“, je miril Nine razburjenega.

„Je boljše, da molčiš.“

„Seveda je boljše, da molčiš“, se je jezil Matevž nad sinom. „Domov pojdi sedaj!“

„Bom že prišel; samo tega moram prej izgubiti izpred oči.“

„Ubijalec“, je dejal Betin Tonca glasno.

Razburjeni so bili pogovori, dokler ni izginil Franc za dolgim ovinkom.

Prišla je Francka na cesto.

„Ti, Tonca! Zakaj si tako kričal? Kar bala sem se.“

„Da bo pomnil, škodoželjnej!“

„Pa ni lepo, veš.“

„Naj! Pojdimo, fantje!“

In so se razšli. (Dalje prihodnjič.)

Kupujte narodni kolek!

nika, po daljšem popraševanju ga dobi, zgodi pa se tudi, da se v tem ali onem kraju ljudje naveličajo vedno enoličnih zborovanj in ne prihajajo kakor bi treba bilo; zgodi se včasih celo, da ni govornika, da ga ni mogoče dobiti ali pa ima drug nujnejši posel, tako da je par ur pred zborovanjem odpovedal. Kaj je storiti? Ljudje so nevoljni in drugič ne pridejo radi. En klavern shod je toča za to ali ono društvo! Ljudje izgubijo veselje, ne zaupajo društvu prav in tako pada društven ugled. Tako je v obče! To uči izkušnja. Tukaj je treba odpomoči. Vsakdo mi bo priznal, da je mladinska organizacija na Spodnjem Štajerskem vrlo lepo razpredena; tam delajo nekoliko drugače. Dragi bralec, ali nisi še čital v štajerskih listih vabil na razne mladeniške shode? To nedeljo priredijo za ta kraj mladeniški shod, drugo drugod. Koroški tovariši, ali ne bi kazalo kaj takega tudi nam? 25 društev imamo; recimo, da bi vsa ta društva priredila štiri do pet večjih mladeniških shodov. Truda bi ne bilo treba Bog ve kakšnega, učinek pa bi bil boljši! Na takih shodih bi se fantje med seboj spoznali in bi se navdušili za svete vzore, spoznali bi tudi sebe, svoje napake, videli svoje vrste, svoj zaklad, ki še leži nevdignjen! Menim, da vendar koroška zveza ne bo dolgo razmišljala in ngibala, ampak da pojde na delo. Svoj čas se je tudi reklo, da so nam govorniki iz sosednih dežel večkrat na razpolago; ali ne bi bilo umestno, povabiti po dva taka govornika na tak mladeniški shod, kjer je zbranih sto do dvesto ali pa še več izobrazbe željnih mladeničev? Tak mladeniški shod je lahko tudi v zvezi s cerkveno dopoldansko službo božjo, kar bi ga le povečevalo. Seveda pa bi se naj zborovanja posameznih društev tudi ne opuščala; ali važnejši kot zborovanja bi bili društveni sestanki, če že ne vsako nedeljo, pa vsaj vsako drugo. Na teh sestankih se društvenikom razlagajo svetovne dnevne novice, dela državnega in deželnega zbora in več drugega. To pa zmorej seveda samo ona društva, ki imajo moči na razpolago. Priporočati bi bilo posebno ob počitnicah koroškemu dijaštvu, kakor gg. bogoslovcem in visokošolcem, da bi se za naša društva bolj brigali. *Slovenski mladenič.*

Dragiče pri Skočidolu. (Smrt v valovih) si je v sredo dne 2. t. m. izvolila Ana Pichler p. d. Hašparčičinja v Dragičah. Zavoljo preobilnega zauživanja žganih pijač se ji je omračil duh tako, da si je končala svoje še mlado življenje — bila je stara okoli 40 let — s tem, da je zapustila ob 3. uri zjutraj svojega moža in otroke in se vrgla z brega v dravske valove. V Ločah, v župniji Št. Ilj, so nesrečno ženo že potegnili mrtvo iz vode in njeno truplo na tamošnjem pokopališču položili k večnemu počitku. N. v m. p.! — Slovensko ženstvo in zlasti slovensko moštvo pa pomni ob tem dogodku, da je pijančevanje zelo nevarna igra, katero je že marsikateri plačal z lastnim življenjem. Denar, ki ga v toliki meri izdajaš za razne nepotrebne pijače, rajši zberi in si naroči ž njim vsako leto „Mir“ iz Celovca in „Zlato Dobo“ iz Ljubljane, kjer boš našel premnogo lepih naukov za zmernost in boj proti alkoholu. Zmernost je tvoja prijateljica, alkohol pa tvoj največji sovažnik. Zato proč ž njim!

Vovbre pri Velikovu. (Ogenj. — Cerkevna zastava) V torek zjutraj ob kakih pol štirih je pri Špinpaharju izbruhnil ogenj, ki je upepelil leseno bajto do tal. Otroci so na pol nagi bežali k sosedu. Krave so rešili. Gospodiinja je zakurila, iz dimnika pa so zbežale goreče podgane vun v slamo ali steljo in zažgale. — V cerkvi imamo zdaj nov lep gotičen luster, ki smo ga kupili iz prostovoljnih doneskov dobrih župljanov. Luster je od g. Irrascha v Treibachu, ki se s tem priporoča cerkvenim predstojništvom. Še veliko večje vrednosti pa je nova lepa bela zastava s podobama umirajoče Božje Matere in umirajočega sv. Jožefa. Zastava je umetno delo gospe Ane Hofbauer v Ljubljani, katera zasluži za to delo vso pohvalo in priporočilo.

Št. Janž v Rožu. (Zborovanje izobrazevalnega društva.) V nedeljo, dne 13. t. m., se je v Gašparjevi gostilni v Podsinjivasi ob krasni udeležbi vršilo mesečno zborovanje našega izobrazevalnega društva. Kot prvi govornik je nastopil domači župnik, č. g. Josip Fugger, ki je v izbrani besedi govoril o samozavesti, katere mi Slovenci nujno potrebujemo. Drugi govornik, č. g. Andrej Sadjak, kaplan v Celovcu, je razpravljal o agrarnem vprašanju. Oba govornika sta žela lepo pohvalo. Nato se je uprizorila igra „Nemški ne znajo“, pri kateri so vsi igralci svoje vloge jako dobro izvršili. Nazadnje je zapel društveni moški zbor par krasnih domačih in umetnih pesmi. Vsem gre najprisrčnejša zahvala, ki so pripomogli k lepemu zborovanju in veselici.

Libeliče. (Občinske volitve.) Volilno borbo, celo še prav vročo, smo imeli dne 7. junija. Mislili in hoteli smo, da se vrši volitev mirno,

na naši nasprotniki so v zadnjem trenutku s silnim pritiskom, posebno pa z najdrznejšimi lažmi izzvali volilno borbo, kakoršne tu malone še nismo imeli. Hvala značajnim volilcem! S svojimi glasovi so dali nasprotnikom zasluženi odgovor. Samo dvema izmed njih se je, vsled slabe udeležbe, posrečilo zlesti v drugem razredu z dvema glasovoma večine v odbor. Izvoljeni so našinci v tretjem razredu: Jan. Staudekar p. d. Prajs. Jan. Bric p. d. Buč, Franc Šlebnik p. d. Nemeč, Jakob Cehnar p. d. Hažej; v drugem razredu: Jos. Dobrovnik p. d. Frčnik, K. Kušej p. d. Brodnik ter nasprotnika: J. Pugelnik, gostilničar, in A. Štimnikar p. d. Voršek. V prvem razredu našinci: Eg. Šercar, krčmar, Fl. Pičko na Suhi, Fr. Kušnik p. d. Reš, F. Stana p. d. Riedl. — Pistaši nasprotne stranke, za katere so se na vse kriplje trudili zlasti Pugelnik, Edlman, Perkonig p. d. Žauer, nadučitelj Mörtl, pl. Mohrenschild itd., so hoteli vreči stari dobri odbor, delali so na to z vsemi mogočimi sredstvi, odgovor pa so dobili tak, da jim bo še dolgo zvenel po ušesih. M. Perkonig p. d. Žauer je zletel iz odbora, v katerem je bil 27 let. Prvo orodje nekaterih pristašev nasprotne stranke je bila laž pa podlo obrekovanje. Laži so trosili take in v tolikem številu, da se je zdelo, kakor da jim jih donaša pes na repu. Nič jim ni bilo preslabo, samo da jim je služilo v njihove namene. Dan pred volitvijo so pod pretvezo, da gre „zavoljo suše“, sklicali ljudi, da bi jih obdelovali za volitev. Ostali so pa po volitvi lepo „na suhem“. — Odlikovali so se tudi s tem, da so že pred volitvijo v „Bauernzeitung“ in v „giftni krotki“, t. j. v „Štajercu“ na nezaslišan način napadali in grdili črneškega župnika. Skovali so tam laž, da hoče svojega brata napraviti za občinskega tajnika, dasi cela občina ve, da ima že stalno službo pri g. P. Dalje kvasijo nekaj o župniku na Suhi, dasi Sušani najboljšje vedo, zakaj nimajo svojega lastnega dušnega pastirja. Sami so namreč prosili mil. g. knezoškofa, naj se jih sooskrbuje iz Žvabeke. Taka blamaža za tiste, ki so se tako na debelo — zlagali! Eno pa je pokazala zopet ta volitev: Laž ima kratke noge. — Čast in hvala pa našim zavrednim in značajnim volilcem!

Škocijan. Trditi smemo in se potrkat na prsa, da tako krasnega neba za pranganje, kot je tukaj, najdeš malokje na Koroškem. Vsa čast onim, ki so ga sestavljali, sestram v Kazezah pri Celovcu, slikarju Medardu Skuk, pozlatarju Goležu, vsa zahvala tudi istim, ki so že in še bodo prispele, da se tako dragocena za Najsvetejšje vendar premalo dostojna naprava poplača. Zidarski mojster Andrej Skrutl je res čedno popravil ograjo pri pokopališču, tekoma letošnjega leta upamo popraviti cerkev in gospodarsko splotje, prihodnje leto se bomo pa morali, ali hočeš ali nočeš, lotiti sitnega popravljanja pri zvoniku v Šmarkežu.

Zilska Bistrica. (Korošci vun!) Hranilnica in posojilnica v Zilski Bistrici je sklenila dne 6. t. m., da odstopi od celjske zveze.

Medgorje. (Zborovanje.) Čeravno je dež nekoliko nagajal, se je zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda lepo izvršilo. Igro „Sv. Cita“ so igrala dekleta (skoraj vse iz Marijine družbe) in „Čevljarja“ domači fantje izvrstno. Lepo so prepevali pevci iz Grabštanja. Udeležba je bila zelo lepa. H koncu so zapeli cesarsko pesem.

Sinčavas. (Kranjski kmetje — naprednjaki.) Naši koroški fortšritlarji radi zabavljajo črez kranjske klerikalne bindišarje, ki ne znajo drugega kot ljudstvo šuntati itd. Kaj neki bi pa dejali, ko bi na kvatno nedeljo popoldne pri pregledovanju kobil za konjerejsko zadrugo v Škocijanu pri Majerju slišali, kako sta celovška gospoda Merlin in Subanka, ki nikakor nista „bindišarja“, z iskrenimi besedami hvalila gospodarsko napredujoče Kranjce in iste našim koroškim kmetom stavila v zgled?

Železna Kapla. (Zborovanje) kršč.-soc. izobrazevalnega društva se je obneslo zelo dobro. Krog 200 ljudi se je zbralo, ki so z zanimanjem poslušali govor č. g. župnika Grma. Pevski zbor je pod priznanim vodstvom g. Haderlapa pel izborno. Največ veselja pa je naredila ljudem igra „Boj za doto“. Pristopilo je nanovo sedem udov. Naši fantje in dekleta so zelo delavni. Zato pa upamo od njih, da bodo na predvečer slovenskega praznika dne 4. julija zažgali po kapelskih gorah mogočne kresove.

Vogrče. (Zborovanje.) Na Telovo je po daljšem presledku zopet zborovalo naše izobrazevalno društvo pri „Škofu“. Mladenič Krof je gladko govoril o nevarnosti slabega čtiva. Z velikim zanimanjem so poslušali udeleženci shoda govor g. Smodēja iz Celoveca o parlamentu, njegova ustroju in važnosti. Imamo tudi že domač zbor, ki prijetno popeva. Veliko zabave nam je nudil gramofon, ki smo ga poslali v Celovec, da se je naučil slovenski in poje in igra zdaj same

lepe slovenske komade. Nekateri mladeniči so se zmenili, da bodo na predvečer sv. Cirila in Metoda šli na Obir kresovat, če bo vreme ugodno.

Kotmaravas. (G. župan, odgovorite!) Kakor znano, je letošnjo zimo dobil naš župan, g. Filip Valentin pd. Movžar, en vagon turščice po znižani ceni 12 vinarjev kilo za po suši prizadete kmete, da jim isto razdeli. V „Miru“ je bil že dvakrat pozvan, naj odgovori na javno vprašanje, ali ni razdelil to turščico samo svojim pristašem, „tajčesint“-Slovincem, kdo da je dal denar, da se je ta turščica dobila po 12 vinarjev kilogram, dočim je tedaj bila cena turščici 19 vinarjev in ali niso te turščice dobili tudi taki, ki sploh polja nimajo, in koliko je njemu samemu ostalo. Gosp. župan je tekel vprašat v Celovec k „Landesverbandu“ za dober svet o tej zadevi. Ne vemo, kaj so svetovali tam našemu „učenemu“ gospodu županu, to pa vemo, da na to vprašanje z dne 13. sušca t. l. še do danes ni odgovoril. Ali morebiti ne more odgovoriti? Prosimo tedaj, g. župan, da po treh mesecih vendar že enkrat odgovorite na to vprašanje, saj vam kot izkušenemu možu vendar ne bo težko, to storiti, da Vam potem na novo moremo postaviti druga, jako zanimiva vprašanja. Po treh mesecih boste kot „fortšritlih“ župan vendar mogli dati kratek odgovor. *Več Kotmirčanov.*

Prevalje. (Popravek.) Cenjeno uredništvo! Nekako pred enim letom je pisal Vaš list, da se prevaljska občina nahaja v liberalnih rokah. To pa je bila laž. Zato prosim, da objavite v „Miru“ sledeči popravek: Ni res, da je naša občina liberalna, res pa je, da je na celem Koroškem najbolj klerikalna, ker je po svojem slugi, ki je ob enem tudi policaj, ukazala, da mora zanaprej celo vsak pes v občini nositi „svetinjo“ okrog vratu. Zadnje nedeljo namreč se je občinski sluga s „sabljico pripasano“ in snežnobelimi rokavicami na prozorno nežnih rokah razkoračil pred cerkvijo in s „kundmahungo“ v roki povedal, da mora vsakdo svojemu psu kupiti lepo „svetinjo“, drugače da bo „geherig štrafan“. Psi bodo morali nositi svetinje. Ali ni to dovolj klerikalno? Malo pozno sicer prihajam s svojim popravkom, a upam, da ga ne vržete v koš, kakor ste storili s popravki mojega „prijatelja“ Pristova. *Občan.*

Prevalje. (Na adresu županovo.) Naše županstvo izdaja nemške razglase, katere mora ubogi občinski sluga pred cerkvijo tolmačiti, kakor zna in ve. Zato se zgodi, da se mu navzoči večkrat v obraz smejejo, ko prodaja svoje modrosti, kakor zadnje nedeljo v zadevi „pasje svetinje“. Skrajni čas je že, da se možu dajo v roke slovensko spisani razglasi, katere naj doma pridno pregleda ter jih potem slovenskemu občinstvu lepo slovensko prebere. Tako bo konec tistega škandaloznega tolmačenja, kjer omenjeni sluga našo lepo slovenščino tako neusmiljeno pači in deva na natezalnico, da h koncu sam ne ve, kaj je razglasil, kaj šele občinstvo! Gospod župan, tu pokažite, da ste Slovenec, kar zatrjujete gospodom v Celju!

Galicija. (Občinski lov) se bo oddal za pet let na javni dražbi dne 30. junija t. l. v gostilni „pri Ogrinu“. Lov obstoji iz dveh samostojnih okrožij v skupni meri 2842 ha 190 a 303 m². Izklicna cena za vsako okrožje znaša po K 600.—

Djekše. (Korošci vun!) Naša posojilnica je odstopila od celjske „Zadružne Zveze“ in pristopila k „Zadružni Zvezi“ v Ljubljani.

Gospodarske stvari.

Zadružništvo.

(Predaval v socialnem tečaju v Ljubljani Vl. Pušenjak.)

Mi živimo v dobi, v kateri se v vseh državah poklicani činitelji resno bavijo z rešitvijo kmečkega vprašanja. Pri tem delu prodira prepričanje, da je posamezen kmetovalec napram vsem gospodarskim pojmom brez moči in da je le v združenju moč. Četudi vidimo marsikatero žalostno pojavo, vendar nas navdaja z veseljem dejstvo, da se mogočno vzbuja zavest skupnosti med kmeti, da prodirajo zadružni delavci povsod, da se vzbuja stanovska zavest in da žalostni položaj kmečkega stanu kmete družijo k skupnemu odporu. Pričenja se novo življenje, poln upa zre kmet na novo gibanje, od katerega pričakuje rešitve. Pod geslom: „Vsi za enega, eden za vse!“ stopa zadružništvo v gospodarsko življenje.

Zgodovina in razvoj zadružništva.

Pri najstarejših narodih najdemo zadrugam podobne gospodarske oblike brez prave podlage. Zadružništvo v pravem pomenu besede pa se je začelo razvijati okrog l. 1849. v Nemčiji, ko sta ob istem času nastopila dva moža: Schulze-De-litzsch in Raiffeisen in začela potom zadrug delo

za gospodarsko povzdigo ljudstva. Kmetje kakor tudi obrtniki, rokodelci in mali trgovci so bili popolnoma v rokah oderuhov, ki so s svojim brezsrčnim, po velikem dobičku stremečim postopanjem in mnogokrat naravnost z goljufijo uničevali srednji stan. Položaj srednjega stanu pa je bil v teh letih posebno obupen, ker so ujme in slabe letine povzročale bedo med prebivalci na deželi in v mestih. Schulze-Delitzsch je deloval za srednji stan v mestih in trgih, dočim je Raiffeisenovo delo bilo posvečeno kmečkemu ljudstvu.

Ker je slovenski narod pretežno kmečki narod in ker je združništvo naše organizacije skoraj izključno kmečkega značaja, zato se bomo v naslednjih izvajanjih ozirali le na kmetijske zadruge.

Raiffeisen je začel z ustanovitvijo kmečkih posojilnic, katerim so sledile nakupovalne in prodajalne zadruge, to so zadruge, katerih namen je skupen nakup kmetijskih potrebščin in skupna prodaja kmetijskih pridelkov, zadnje so prišle na vrsto proizvodne zadruge, katere izdelujejo (proizvajajo) iz kmetijskih surovih pridelkov razne izdelke. Raiffeisen je postavil temeljna načela za kmetijske zadruge, katera so si v dobi pol stoletja osvojila cel svet. Dandanes šteje Nemčija 22.519 kmetijskih zadrug, v Avstriji deluje nad 8000 kmetijskih zadrug, razširjene so pa iste po vseh evropskih državah, da celo v Afriko in Azijo je našlo kmetijsko združništvo pot. Raiffeisen je posvečil vse svoje življenje združnemu delu. Njegovo delovanje najlepše osvetljuje spomenik, katerega so mu postavili hvaležni zadrugarji v Neuwied-u ob Renu, kjer je živel in deloval.

Na spomeniku vidimo dve podobi. Na prvi podobi vidimo pred revno kmečko hišo sedeti kmeta, obupanega in potrtega. Kaj je vzrok njegovega obupu, njegovi žalosti? Odgovor nam daje prizor na isti podobi. Brezsrčen oderuh žene zadnjo glavo živine iz hleva. Posojeval je kmetu denar, zahteval visoke obresti in še razna druga plačila in ker kmet ni mogel vsled slabe letine plačevati obresti, mu je eno glavo živine za drugo odpeljal. Naenkrat stopi k obupanemu kmetu mož — Raiffeisen, poda mu roko in se prijazno ž njim pogovarja. Govori mu o velikem pomenu združnja, o kmečkih posojilnicah, kojih namen je rešiti kmeta iz rok oderuhov in mu naznani, da namerava tudi v isti župniji ustanoviti kmečko posojilnico.

Na drugi podobi vidimo istega kmeta, ki z iskrimi konjci pelja polno naložen voz žita na sredo vasi, kjer mlati parna mlatilnica žito vseh občanov, v prvi vrsti članov kmečke posojilnice. In zopet pride po vasi Raiffeisen; vse, mlado in staro mu hiti nasproti in mu hvaležno stiska roke. In zakaj? Ustanovil jim je kmečko posojilnico, ki je tekom jednega desetletja osvobodila prebivalstvo od oderuhov in povzdignila cel gospodarski položaj okoliša. Ti podobi nam pred očita Raiffeisenovo delo bolj kakor debele knjige.

Razvoj združništva je pripisovati trojnemu velikemu pomenu združništva, in sicer narodno gospodarskemu, нравno vzgojevalnemu in socialnemu pomenu. (Dalje prihodnjic.)

Društveno gibanje.

Slovensko delavsko društvo v Celovcu ima v soboto, dne 26. t. m., ob 8. uri zvečer redno mesečno zborovanje v gostilni pri Benediktinski kleti. Sodelujejo tamburaši in pevski zbor. Vsi somišljeniki iz mesta in dežele srčno vabljeni!

Odbor.

Željnje pri Velikoven. Katol. slovensko izobraževalno društvo za Važenberg priredi dne 20. t. m. popoldne po blagoslovu mesečni shod v Št. Jurja pri pd. Žnidarju.

Odbor.

Pliberk. Slov. katol. izobraževalno društvo v Pliberku priredi v nedeljo, dne 20. junija, ob 3. uri popoldne, pri Likebu v Dobu mesečno zborovanje. Na sporedu je par poučnih govorov, tamburanje in za tem prosta zabava. K obilni udeležbi vlnudno vabi

Odbor.

Št. Vid v Podjuni. V nedeljo, dne 27. rožnika t. l., priredi „škocijansko bralno društvo“ javen shod „pri Voglu“ v Št. Primožu poleg Št. Vida. Zatem je prosta zabava s petjem in tamburanjem. Pričetek ob 1/2 4. uri popoldne. K najobilnejši udeležbi vabi

Odbor.

Vabilo. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico priredi v nedeljo, dne 27. rožnika 1909, ob 3. uri popoldne, v gostilni pri Likebu v Št. Štefanu pri Velikoven svoj letni občni zbor po tem-le sporedu: Pozdrav predsednika; 2. poučni govor: Junaki l. 1809; 3. poročilo o važni preosnovi „Narodne šole“; 4. volitev novega odbora; 5. volitev zastopnikov za glavno skupščino; 6. pobiranje letnih doneskov; 7. Razni nasveti in govori. Po zborovanju prosta

zabava s tamburanjem in uprizoritvijo iger: „Krčmar pri zvitem rogu“, predstavljajo mladeniči, in „Čašica kave“, predstavljajo dekleta. K obilni udeležbi vabi vse zavedne Slovence in Slovenke najvljudneje

odbor.

Politične vesti.

Sijajni volilni uspehi tržaških Slovencev.

Četrto stoletje se borijo Slovenci v Trstu za ljudske šole, prav kakor koroški Slovenci. Vlada je bila za vse njihove pritožbe gluha. Vlada in nemška javnost ste skrbeli za to, da je ves svet mislil, da je Trst izključno laško in ne dvojezično laško-slovensko mesto in torej Slovenci v Trstu ne smejo dobiti svojih šol. To lažnivo javno mnenje so pa tržaški Slovenci v nedeljo, dne 13. t. m., pri občinskih volitvah za mesto Trst korenito izpodbili in sijajno pokazali svojo moč. V prvem volilnem okraju v okolici so bili izvoljeni z velikimi večinami vsi štirje narodni kandidati. V tretjem in četrtem okraju so pognali v ožjo volitev v Trstu dosedaj oblastno vladajočo laško kamoro in iredento, v šestem pa socialne demokrate. V drugih okrajih so dobili Slovenci neverjetno veliko glasov. V okolici so bili izvoljeni sledeči slovenski kandidati: Anton Miklavc, posestnik, s 1086 glasovi (soc. demokrat Končnik 324, lah Bretti 89 glasov), Alojzij Bjeker, uradnik, s 1075 glasovi (soc. d. Milost 445, lah dr. Cimadori 110), Štefan Ferluga, šolski vodja, 1752 in dr. Just Pertot, zdravnik, s 1731 glasovi (soc. dem. Kopač in Pittoni 514, ozir. 512, laha Ferluga in Kumer 154, ozir. 191 glasov). V prvem mestnem volilnem okraju so dobili Slovenec dr. Edvard Slavik 247, socialist Spazzal 389 in lah dr. Cosulich 519 glasov. Vrši se ožja volitev med socialistom in Lahom. V drugem okraju sta dobila laška kandidata 814, ozir. 805, socialista Chiusi in Sota 683, ozir. 665 in slovenska kandidata M. Hervatin in Jos. Marinkovič 103, ozir. 102 glasova. Torej ožja volitev med socialisti in Lahom. V tretjem okraju so dobili Slovenec dr. Gregorin 520, slovenski socialist Novak 492, Laha dr. Mrach in Baldini 651, ozir. 689 glasov. Torej pride dr. Gregorin v ožjo volitev. V četrtem okraju so dobili slovenski kandidati dr. O. Rybač 788, Anton Muha 748 in Fr. Kravos 744, laški kandidati dr. Ara 1125, M. Bratos 1133 in Gherbetz 1086, socialisti Colobig 683, P. Gerin 688 in Kermolj 636 glasov. Torej pridejo Slovenci v ožjo volitev. V petem okraju so dobili slovenski kandidati Cotič 610, Josip Gregorič 616, Jos. Kolb 608 in dr. Jos. Wilfan 616 glasov, Lahi Amaranto 1881, Banelli 2001, dr. d' Osmo 1909 in Pulz 1851, socialisti Blasizza 1455, Calligaris 1419, dr. Senigaglia 1474 in Simonetta 1447 glasov. Ožja volitev med Lahom in socialisti. V četrtem okraju so dobili slovenski kandidati Iv. Bolonič 939, prof. Mandić 949, P. Može 939 in K. Živic 937 glasov; soc. Cerniutz 1779, Paulich 1782, Pittoni 1816, dr. Puscher 1783, Lahi Demarchi 803, Marchig 794, Masutti 806, Snidersich 790 glasov. Potrebna je torej med slovenskimi kandidati in socialisti ožja volitev. Nemci, ki so se tako bahali, da postavijo svojega števne kandidata, so doživeli sramotno blamažo. Njihov kandidat Czerny je dobil v I. okraju samo 38 glasov, v II. okraju 20, v III. okraju 76, v IV. okraju 72, v drugih okrajih pa sploh nobenega.

Ožje volitve v Trstu.

Pri ožjih volitvah je večina socialistov oddala glasovnice za Lahe in so bili tako izvoljeni laški liberalci. Slovenski kandidat dr. Gregorin je dobil 646 glasov. V četrtem okraju so zmagali Lahi proti Slovincem le s 300 glasovi večine. V IV. razredu imajo laški liberalci šest zastopnikov, socialisti pa 10. Ta izid smo za Slovence pričakovali, ker predobro poznamo socialne demokrate. Slovenci so v mestu Trst pokazali zdaj tako moč, da se čudijo vsi dunajski listi.

Državni zbor.

V ponedeljek se je vršila seja klubovih načelnikov, da omogočijo proračunsko razpravo. „Slovensko enoto“ je zastopal posl. dr. Šusteršič. Zedinili so se na sledeči način: Proračunska debata, ki se je začela v torek, naj ima deset sej po sedem ur na dan. Vsak poslanec dobi devet minut časa za svoj govor. Razprav naj bo pet, najprej glavna, potem podrobne razprave. Najvažnejša bo druga podrobna razprava, ki obsega ministrstvo za notranje posle, pravosodno in naučno ministrstvo. Vlada upa dobiti pri glasovanju večino in straši opozicijo z razpustom državnega zbora in s § 14. V sredo je poslanec Kramar pri glavni razpravi ostro prijel Poljake in jim očital protislovensko politiko. Posl. Šusteršič jim je v številnih medklicah klical v

spomin njihovo krivdo na odušni agrarni banki za Bosno in Hercegovino. Dr. Kramar in dr. Šusteršič sta izjavljala, da se „Slovenska Enota“ prav nič ne boji § 14 in tudi ne vladnih groženj, da bo državni zbor razpuščen, ker bi pri tem trpele le vladne stranke.

„Slovenec“ je prinesel z Dunaja brzojavno vest, da bo vsa „Slovenska Enota“ glasovala proti proračunu. Krščanski socialci že uvidevajo svojo zavoženo politiko, da proti Čehom in Jugoslovanom v Avstriji ni mogoče vladati. Zato je posl. Gessman pozival češke stranke, da naj opuste opozicionalno stališče.

Minister Začek.

V nedeljo je bil baron Bienert pri cesarju in mu je naznanil demisijo češkega ministra Začka, ki je pa cesar ni sprejel.

Laško vseučilišče.

Laški poslanci so se obesili vladnim strankam na frak, pričakujoč, da dobijo vseučilišče v Trstu. Zato je izjavil nemški krščanski socialni posl. dr. Mayer, da kršč. socialci nimajo ničesar proti laškemu vseučilišču v Trstu. Baron Bienert je Lahom že obljubil vseučilišče z izjavo, da nima ničesar proti temu, da pa so odločno proti temu slovenski poslanci. Nemške stranke in njeno časopisje so čez noč spoznali potrebo laške univerze v Trstu in so se začeli za njo zavzemati, le koroški Nemci so proti njej, ker vidijo v laški univerzi v Trstu oviro za okrepitve nemškega življa v Trstu. Predsedstvo nemškega ljudskega društva za Koroško je brzojavno sporočilo to svoje stališče nemškonacionalnim poslancem na Dunaju, ki so poklicali v tej zadevi na posvet iz Trsta nemške zaupnike. Lahi računajo na glasove nemških strank, socialnih demokratov in Rusinov. Jugoslovanski poslanci bodo glasovali za laško univerzo, a le s pogojem, da se ustanovi na Dunaju ali na Južnem Tirolskem, ne pa v Trstu, in da se ob enem z laško univerzo ustanovi tudi slovenska univerza v Ljubljani.

Priporočujemo našim družinam

Kolinsko cikorijo.

Cerkvene vesti.

Nove maše bodo imeli letos sledeči gospodje bogoslovci iz celovškega bogoslovnega semenišča: IV. letniki: Lavoslav Kašl dne 1. avgusta na Želinjah pri Velikoven; pridigar č. g. Jos. Rozman, župnik v Črnečah. — Janez Nagele dne 25. julija v Iršnu; pridigar mil. g. Henrik Angerer, dekan v Celovcu. — Janez Neubauer dne 25. julija v Št. Jederti v Labudski dolini; pridigar č. g. Dörfler iz Dunaja. — III. letniki: Janez Katnik dne 8. avgusta v Rožeku; pridigar č. g. Josip Peterman, župnik na Otoku. — Ivan Ožgan dne 1. avgusta v Štebnu pri Bekstanju; pridigar č. g. Jos. Hribar, profesor v Beljaku. — Josip Prasser dne 1. avgusta v Meiseldingu; pridigar č. g. Florijan Auer dr. J., stolni pridigar v Celovcu. — Martin Preblauer dne 25. julija v Št. Lovrencu v Giétalu; pridigar mil. g. Ferd. Wappis, stolni sholastik v Celovcu. — Matej Weiß dne 25. julija na Žopračah pri Vrbi; pridigar č. g. Fran Schaubach, dekan v Domačalah. — Josip Zedisch dne 8. avgusta v Št. Vidu ob Glini; pridigar č. g. dr. Ludov. Reinprecht, katehet v Špitalu ob Dravi. — Razprto tiskani gospodje so Slovenci. Mašniško posvečevanje bo letos dne 18. julija v stolni cerkvi (pri jezuitih) v Celovcu kakor navadno. Dva četrtoletnika (en Slovenec in en Nемец) bodeta posvečena v jeseni.

Jovarniška zaloga in razpošiljalna ponudba k pomladanski in poletni dobi

sukna

iz volne za bujno nizko ceno. Vzorci se zamenjajo.

Pozor! Ostanki po 3 metre v vseh barvah za K 6—, 8—, 10— in više. Velika izbira!

Zamena ostankov dovoljena.

Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

A. J. Šolc, Nachod, Češko.

Kaj je novega po svetu.

Studeneec na Kranjskem. Umrla je tukaj 9. t. m. gospa Rozalija Rohr pl. Rohrau, roj. Lapič iz Celovca in je bila pokopana pri Devici Mariji na Polju.

Kap je zadela, kakor nam poročajo iz Šmartna v Rožni dolini na Štajerskem, tamošnjega žup-

nika, č. g. Alojzija Kosa, ki pa je že izven nevarnosti. Bilo se je bati najhujšega, a hitra in spretna zdravniška pomoč ter žilava narava ste pokazali premoč. Župnik že zopet govori. Blagi gospod je znanec in prijatelj mnogih koroških slovenskih duhovnikov in odnekaj goreč prijatelj koroških Slovencev. Duhovnim sobratom ga priporočamo v molitev.

Hud potres je razsajal prejšnji teden na južnem Francoskem. Krog 60 ljudi je bilo podstih, ranjenih je mnogo.

Janina Borowska, znana iz prayde zoper urednika lista „Napred“ radi obdolžitve vohunstva za Rusijo, je ustrelila v soboto zjutraj ob 3. uri svojega zastopnika dr. Vladimira Lewickega. Sodijo, da je prišel domov iz kavarne in jo je zalotil, ko je sezigala njej neljuba pisma, ki so bila v njegovih rokah. Borowski so zaprli.

Pred strah povzročujočimi poletnimi boleznimi, kakor grižo, drisko, črevesnim katarom itd., svoje ljubljence uspenšo ubraniti zamore mati le po hrani s „Kufeke“. Natančneje pojasnila o prehrani in oskrbi otrok podaja knjižica „Der Säugling“ (katero je spisal zdravnik za otroke), ki se dobi zastoj pri prodajalcih ali pa pri R. Kufeke, Dunaj, III.

? Imate li doraslo hčerko ?

Zahtevajte vedno **NOVO isbiro** z narodnim kolkom 1 kos 23 m za **K 16**—

Naročite takoj najcenejše in najlepše tkaninsko blago lastnega izdelka, kakor

cefire

damaste, gradle, flanele, kanafase, najmodernejšo blago za damske obleke itd. za tovarniško ceno pri tvrdki.

Francišek Mejd

strojna tkalnica in razpošiljalnica v Usti nad Orlicí, Hutvald št. 50, Češko.

Pišite po vzorce

Opreme za neveste

! podelite ji veselje in kupite ji opremo !

Za sklad „Učiteljskega doma“ v Celovcu (bogoslovje) so darovali:

Č. g. Fr. Rozman, župnik v Št. Petru, 1 K; č. g. J. Dobrove, kan v Velikovcu, 1 K; č. g. Jan. Ebner, župnik v Št. Stefanu, 2 K; g. Mih. Štuler, žagar v Grebinju, 1 K; g. Anton Mališnik 1 K; č. g. Ivan Sekol, kaplan v Prevaljah, 2 K; gđč. Franca Gril 60 vin.; g. Jos. Miklau 40 vin. Vkup 9 K. Iskrena hvala!

Loterijske številke 12. rožnika 1909:

Gradec 52 31 66 69 13
Dunaj 17 22 29 70 77

Listnica uredništva.

G. M. A. na R. Preveč osebno, četudi žalostno. Pozdravljeni!

G. J. v P. Za sedaj enkrat nikakor ne, razun če bi se razbili. Če bi bilo potreba, bi se bil že naš list oglašil.

Vabilo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

napravi svoj redni

letni občni zbor

v posojilničnih prostorih v četrtek, dne 1. julija 1909, ob 1/2 11. uri predpoldnem.

Spored:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Pristop k zadrugi zvezi v Ljubljani.
3. Volitev odbornikov.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Razpisana služba.

Pri občinskem uradu Vernberg se z dnem 1. julija t. l. sprejme

občinski tajnik,

ki je uradovanja v slovenskem in nemškem jeziku zmožen.

Prošnje je doposlati do 25. junija t. l. na občinski urad Vernberg na Koroškem.

Tržne cene v Celovcu

9. rožnika 1909 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	27	—	17	—
Rž	21	—	21	50	12	50
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	22	50	10	66
Oves	20	50	21	14	7	8
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47	19	20
Turščica	—	—	18	24	10	40
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	—	—	—	—	—	—
„ kisló	7	—	10	—	—	—
Slama	6	—	9	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	—	2	20	—	—
„ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—
Piščeta, 1 „	2	60	3	—	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	20	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	50	2	80	—	—
Živina	Počrez	100 kilogramov			Prignalo	Prodalo
	od do	zive vage zaklana				
		v kronah				
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	440	—	—	—	1	1
„ za vožnjo	316	—	—	—	3	1
Junci	210	240	—	—	6	3
Krave	150	480	—	—	34	8
Telice	160	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	16	36	—	—	253	184
Ovce	—	—	—	—	—	—

Vabilo.

Gospodarska zadruga v Sinčivesi

vabi na svoj redni

letni občni zbor,

ki se vrši v nedeljo, dne 27. junija t. l., ob 11. uri dopoldne v zadrugi hiši v Sinčivesi.

Dnevni red:

1. Računsko poročilo.
2. Volitev odbornikov.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi vse zadrugnike odbor.

Učenca išče kolarski (rodarski) mojster **Janez Wedenigg** v Vrbi ob jezeru na Koroškem.

Hlapec, priden in zanesljiv, za bolj lahke vožnje, se sprejme takoj. Beljak, Peraustrasse 2. Michor.

Tomaževa kajža v Kenatičah pod Strmcem ki ima 204 are dobrega polja, 156 a lepih travnikov, 12 a vrta z raznovrstnim sadjem in 47 a gozda in nekaj paše, je pod ugodnimi pogoji naprodaj. Več pove **Alojz Tomasino Tenökar** v Lipi, pošta Vrba.

Pozor, prodajalci dil!

Posredujem prodajo 60 vagonov smrekovih, mecesnovih in bukovih dil na zelo solidno firmo. Ponudbe naj se pošiljajo na: **Jožef Arnejc** sin, Ledenica. =

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivoga, izpukanega perja 2 K, boljšega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežno-belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivoga puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K, najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

3. Benisch

Izgotovljene postelje iz gostonitkastega dečega, visnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinca, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 8 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po postnem povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugaja, se denar povrne. **S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).**

Cenik brezplačno in poštnine prosto.

Omeščana Ceres jedilna mast

(najnovejša pridobitev industrije živil)

Je tako mehka kakor naravno surovo maslo, se da lahko na kruh namazati, kakor tudi penasto mesiti. Za najfinejša močnata jedila ne-utržno!

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mesnem trgu št. 22 v Ljubljani

Prihranite mnogo, ako kupite pri izdelovalcu!

Najboljše, brezhibne in pristnobarvne

ostanke

izbornega kanafasa, oksforda za srajce, flanela, platna, cefira, šotskega blaga, višnjeve tkanine, krizeta za suknje, izborno odbrane, da se more vsak ostanek izborno porabiti v gospodinjstvu, razpošilja krščanska tvrdka 40 do 45 metrov za 16 kron po povzetju. Dolgost ostankov 6—10 metrov.

Anton Maršik, lastnik ročne tkalnice in razpošiljatelj
Češka Čermna pri Nachodu, Češko.

Prijatelji, prepričajte se,

da vsakdo prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raznega tkalskega blaga naravnost pri izdelovalcu-veščaku, ker le ta more vsestransko najboljše postreči.

CEFIRI

Špeciálno izdelovanje

kanafase, oksforde, šipkovine in vsakovrstne tkanine lastnega izdelka priporoča po najnižjih cenah izborna češka krščanska tvrdka

Vvorci zastoj

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehanična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih tkanin v Novem Hradku pri Novem Mestu na Metuji, Češko.

Spričevalo.

Spodaj podpisani potrjujem sledeče: Gospod **Anton Arčan,** stavitelj umetnih mlinov in žag pri Sv. Jurju ob južni železnici, napravil mi je mojo žago z dvema gatroma, enim sekolarjem, z mlinom na dva para kamnov, mlatilnico in slamo-reznicu itd. vse na vodno silo, vse po najnovejšem modernem sistemu; vsled tega sem mu toplo hvaležen za njegovo izborno delo in ga vsakomur v ti stroki toplo priporočam.

OKONINA, 15. kimavca 1907.

Ignac Zavoloušek, veleposestnik v Okonini v Savinjski dolini.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

$4 \frac{1}{2} \%$	kmečki kreditni zavod za Celovško okolico	$4 \frac{1}{2} \%$
	Pavličeva ulica št. 7 uraduje ob četrkih od $\frac{1}{2}$ 10. do 12. ure in od $\frac{1}{2}$ 2. do 3. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.	

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Kakšno veselje in kakšen ponos občuti gospodinja pri pogledu njene svetle, slastne, čiste kuhinje! In kako hitro je vse osnaženo, perilo kakor cela hiša! Čar zadovoljnosti in veselja vlada njen dom. S

Schicht-ovim milom

se to lahko doseže.

Služba mežnarja in organista

se odda pri župnijski cerkvi v Kapli na Dravi. Nastopi se začetka septembra. Pojasnila daje župnijski urad v Kapli na Dravi, pošta Svetnaves, Koroško.

Izborno

Antonijevo pivo

svetlo in temno, v steklenicah in sodčkih priporoča
Ana Krasnitzer,
 Celovec, Živinski trg št. 10.

Prodaja posestev.

1. Obsega 60 oralov, v bližini Vrbskega jezera, pripravno za mlekarstvo, ima lepo lego. — 2. Obsega 20 oralov in mejaši prvemu. — 3. Mala kajža za približno 1200 kron. — Naslov pove upravištvo „Mira“.

Velika zaloga najboljšega

istrijskega vina,

iz najboljših, že izza rimskih časov slavnih rimskih goric med Isolo in Piranom, prodaja po najnižji ceni od 56 litrov naprej

Anton Rebec,

posestnik in vinski trgovec, Št. Peter na Krasu.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
 Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu-in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti $\frac{1}{4}$ milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za ženske in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
 Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Posestvo

ob Vrbskem jezeru, ki obsega 8 oralov sveta, se proda. Več pove posestnik **Pavel Goričnik,** sodarski mojster v Otočah pri Celovcu št. 18. (Weidmannsdorf).

Tovarna glinastih izdelkov F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

ponudi vsako poljubno množino

zarezanih strešnikov (Strangfalzziegel) sistem Marzola, zidarske opeke, peči itd.

Na zahtevo pošljemo takoj vzorce in ponudbo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po $4 \frac{1}{2} \%$ od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskomt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnici v Spiljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.